COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 12.3.2004
COM(2004) 91 definitief

2004/0023 (COD)

C5-0132-04

Voorstel voor een

BESCHIKKING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende de vaststelling van een communautair meerjarenprogramma ter bevordering van een veiliger gebruik van het internet en nieuwe online-technologieën

(door de Commissie ingediend)

{SEC(2004) 148}

TOELICHTING

1. INLEIDING

Het internet is nu echt helemaal ingeburgerd. Was het internet in het begin nog een communicatiemedium voor wetenschapsbeoefenaren, thans is het uitgegroeid tot een medium dat door iedereen, huishoudens, scholen, bedrijven en overheid, wordt gebruikt. Het internet heeft de toon gezet voor het einde van de 20e eeuw en het begin van de 21e en zijn potentieel wordt nog lang niet ten volle benut.

Illegale en schadelijke inhoud en wangedrag op het internet blijft de wetgever, het bedrijfsleven en eindgebruikers, met name ouders en opvoeders, zorgen baren. De Europese Unie loopt al sinds 1996 voorop bij de strijd tegen illegale en schadelijke inhoud[1].

Het programma voor een veiliger internet 1999 - 2004[2] is een zeer belangrijk onderdeel van de activiteiten die de Commissie op dit terrein ontplooit. Met het programma is een Europees netwerk van meldpunten (klachtenlijnen) opgezet, zijn gedragscodes en zelfregulering aangemoedigd, is de ontwikkeling van filter- en beoordelingssystemen gesteund en zijn bewustmakingsacties gestimuleerd.

Volgens een recent afgeronde externe evaluatie van de periode 1999-2002[3] is met programma de eerste 4 jaar een significante bijdrage geleverd, maar zijn de problemen op dit gebied dusdanig complex en is het aantal betrokken actoren hier dermate groot dat er nog verdere maatregelen moeten worden genomen.

Er zijn nieuwe uitdagingen van zowel kwantitatieve als kwalitatieve aard.

Kwalitatief: met de nieuwe technologieën krijgen computers steeds krachtiger processors en een steeds grotere opslagcapaciteit, maakt breedband de verspreiding mogelijk van inhoud die een grote bandbreedte vergt, zoals video, en krijgen wij nu ook een nieuwe generatie mobiele telefoonnetwerken met grotere bandbreedte, waarmee pornografisch materiaal kan worden verspreid. Er zijn dan ook discussies aan de gang over manieren om de toegang tot dit soort inhoud te beperken, zodat ouders kunnen beschikken over telefoons met blokkeerfilters om te voorkomen dat kinderen per ongeluk op expliciete websites en in voor hen ongeschikte online chatrooms terechtkomen.

Kwantitatief: de reeds beschreven technologische veranderingen dragen bij tot een toename van zowel het volume als het aantal typen van de verspreide inhoud.

Er wordt in toenemende mate van het internet en nieuwe technologieën gebruik gemaakt. Internetaansluitingen thuis eisen een steeds groter marktaandeel voor zich op en kinderen die thuis geen internet hebben, vinden op school wel een internetaansluiting. De penetratiegraad van internetaansluitingen thuis beloopt meer dan 42%; voor bedrijven en scholen ligt de internetpenetratiegraad boven de 90%. In de 13 maanden van april 2002 tot april 2003 is, volgens het jongste onderzoek van Nielsen/NetRatings, het aantal Europese internetgebruikers

---

1 Mededeling betreffende illegale en schadelijke inhoud op het Internet, COM(96) 487, en Groenboek over de bescherming van minderjarigen en de menselijke waardigheid in de context van de audiovisuele en informatiediensten, COM(96) 483.

2 Zie voetnoot 22.

3 COM(2003) 653.

met hogesnelheidsverbindingen (waaronder DSL, LAN en kabelmodem) met 136% gestegen. In sommige landen lag het groeitempo hoger, zoals in het VK, waar met 235% de grootste stijging werd waargenomen.

Breedbandgebruikers brengen veel meer tijd online door, zijn vaker op het internet te vinden, en bezoeken meer websites dan internetgebruikers met een tragere telefoonverbinding. In Duitsland, bijvoorbeeld, brengen smalbandgebruikers iedere maand gemiddeld zeven en een half uur op het internet door, terwijl breedbandgebruikers zo'n 21 uur, ofte wel bijna één dag per maand online te vinden zijn.

Volgens een recente enquête in Denemarken, Ierland, IJsland Noorwegen en Zweden in het kader van een van de bewustmakingsprojecten gefinancierd uit hoofde van het lopende programma, heeft van de kinderen in de leeftijdsgroep 9-16 jaar in deze landen 97% een computer gebruikt.

4 van de 10 kinderen die op het internet gechat hebben, zeggen dat mensen die zij alleen op het net hebben ontmoet hun een ontmoeting in levenden lijve hebben voorgesteld. 14% van de kinderen heeft daadwerkelijk zo'n ontmoeting gehad met iemand met wie zij eerst op het internet gepraat hadden, terwijl slechts 4 % van de ouders denkt dat kinderen dit doen. 44 % van surfende kinderen is per ongeluk of met opzet op een pornografische site terechtgekomen. Een kwart heeft pornografische materiaal via het internet ontvangen. 30 % van de kinderen heeft websites met gewelddadig materiaal gezien, terwijl slechts 15 % van de ouders denkt dat hun kinderen dit hebben gezien.

Aan deze steeds grotere connectiviteit onder kinderen met alle voordelen van dien is echter ook het gevaar van "collaterale schade" verbonden.

De wildgroei van ongevraagde email, of 'spam', heeft nu een punt bereikt waar grote problemen ontstaan voor de ontwikkeling van e-handel en de informatiemaatschappij. Spam bestaat voor een belangrijk deel uit advertenties voor pornografisch materiaal, waarvan een deel duidelijk zonder meer illegaal is. Geschat wordt dat meer dan 50% van het emailverkeer in de wereld binnenkort uit spam zal bestaan.

2. EEN VEILIGER GEBRUIK VAN HET INTERNET EN NIEUWE ONLINE-TECHNOLOGIEËN BEVORDEREN

2.1. Het wetgevingskader

De strijd tegen illegale inhoud vergt andere technieken dan die tegen ongevraagde of schadelijke inhoud (hoewel ongevraagde of schadelijke inhoud ook illegaal kan zijn, zoals vaak het geval is bij 'spam').

Illegale inhoud en gedragingen worden als zodanig gedefinieerd door de het desbetreffende nationale recht en hoewel er tal van punten van overeenkomst bestaan, zijn er tussen de wetgevingen van de lidstaten (en met die van derde landen waar inhoud kan worden geproduceerd of kan worden gehost) ook significante detailverschillen.

De eerste en meest voor de hand liggende manier om illegale inhoud en gedragingen aan te pakken is de overtreders arresteren, hen voor het gerecht brengen, veroordelen indien schuldig en straffen. Er zijn wellicht ook regelgevingsorganen die tot taak hebben op de naleving van bepaalde regels toe te zien (zoals bij consumentenbescherming) of er zijn misschien parallelle civiele middelen (zoals in het geval van auteursrechtenschendingen).

Bij nieuwe media, zoals het internet, wordt dit proces gecompliceerd door het feit dat de overtreding niet in één land maar verbrokkeld over verschillende landen heeft plaatsgevonden, waardoor het moeilijk kan zijn de hoofdschuldigen binnen een bepaalde jurisdictie te brengen. Internationale samenwerking is daarom geboden.

Ongevraagde inhoud is materiaal dat een gebruiker niet wenst te ontvangen. Schadelijke inhoud is materiaal dat volwassen die voor kinderen verantwoordelijk zijn (ouders of leerkrachten) schadelijk achten voor die kinderen. Er kunnen ook wettelijke bepalingen zijn waardoor de verspreiding van schadelijke inhoud slechts tot volwassenen wordt beperkt (legale pornografie, bijvoorbeeld).

Er zijn tal van verschillende middelen om ongewenste en schadelijke inhoud aan te pakken, welke alle tezamen moeten worden aangewend om meer effect te sorteren: handhaving van wettelijke voorschriften, zelfregulering, technische middelen, zoals filteren, en bewustmaking.

Wat illegale inhoud en de regelgeving inzake de verspreiding van schadelijke inhoud betreft, is de primaire aansprakelijkheid van inhoudleveranciers nog overwegend een aangelegenheid van het nationaal recht. Verder is men niet in alle lidstaten even gevoelig op het stuk van publieke naaktheid en seksuele activiteit en de blootstelling van kinderen aan naakt en geweld.

Er zijn evenwel instrumenten met voorschriften die de lidstaten ten uitvoer moeten leggen.

De richtlijn inzake elektronische handel[4] bevat een regeling van belangrijke aspecten van de aansprakelijkheid van als tussenpersoon optredende dienstverleners voor "mere conduit" (het zonder meer doorgeven van berichten), caching en hosting.

De EU heeft de eerste wettelijke maatregelen tegen ongevraagde commerciële berichten of 'spam' genomen met de goedkeuring van een richtlijn inzake privacy en elektronische communicatie[5] welke zal leiden tot een pan-Europees 'verbod op spam' voor individuele personen. De Commissie heeft een mededeling[6] over dit onderwerp gepubliceerd, waarin de acties worden omschreven die moeten worden opgezet om de EU-regels aan te vullen en zo het 'verbod op spam' zo doeltreffend mogelijk te maken.

In de Aanbeveling over de bescherming van minderjarigen en de menselijke waardigheid[7] worden aanbevelingen gedaan voor de lidstaten, het bedrijfsleven en andere betrokken partijen, en de Commissie, en worden indicatieve richtsnoeren voor de bescherming van minderjarigen gegeven. De tenuitvoerlegging van deze aanbeveling is een eerste keer geëvalueerd in 2000/2001. In het in 2001 gepubliceerde verslag over de toepassing van deze aanbeveling[8] werd duidelijk gesteld dat de toepassing van deze aanbeveling nu reeds in het algemeen zeer bevredigend is. De Commissie heeft een tweede verslag over de toepassing van de aanbeveling[9] opgesteld op basis van een vragenlijst die zowel aan de lidstaten als de kandidaat-lidstaten was toegestuurd.

---

4 Zie voetnoot 20.
5 Zie voetnoot 19.
6 COM(2004) 28.
7 Zie voetnoot 21.
8 COM(2001)106 def.
9 COM(2003) 776.

In het kaderbesluit inzake kinderpornografie[10] worden minimumvereisten aangegeven waaraan de lidstaten zich bij de vaststelling van overtredingen en bij de sanctionering hiervan te houden hebben.

2.2. Toekomstige ontwikkelingen

Het is mogelijk, uitgaande van de huidige trends, voorspellingen te doen over het nieuwe medialandschap en de problemen die zich waarschijnlijk in 2005 en daarna zullen voordoen:

- er zullen nieuwe technologieën en nieuwe manieren om bestaande technologieën te gebruiken worden ontwikkeld. Hiermee zullen verreweg de meeste bedrijven en burgers die zich aan de wet houden nieuwe mogelijkheden in handen krijgen;

- de nieuwe media zullen voor kinderen een belangrijk deel van hun leven worden;

- criminelen zullen de nieuwe media evenwel voor hun misdadige praktijken aanwenden en zullen nieuwe manieren bedenken om bedrijven en consumenten op te lichten;

- naast de meer gestructureerde professionele productie- en distributiekanalen, waarmee wij in de conventionele media vertrouwd zijn, blijft het onderscheidende kenmerk van het internet de hiermee geboden mogelijkheid tot modulaire productie, waarbij dan nog de mogelijkheid tot geheimhouding en tot productie van videomateriaal op aanvraag komt;

- tegelijkertijd biedt de technologie de mogelijkheid nieuwe methoden te ontwikkelen voor het voorkomen en opsporen van criminaliteit en het identificeren van de daders;

de seksuele uitbuiting van kinderen gaat met de productie van kinderpornografie gewoon door en gebruik van nieuwe technologieën waarmee mogelijke slachtoffers van seksueel misbruik kunnen worden gecontacteerd.

2.3. Openbare raadpleging

Het proces van omschrijving van het probleem en van de behoefte aan een nieuw programma werd voorbereid door een reeks openbare raadplegingen die plaatsvonden tussen november 2002 en september 2003[11].

Daaruit bleek de relevantie van de actie en de noodzaak van voortgezette ondersteuning op het niveau van de Europese Unie. Er was algemene instemming met de vaststelling dat het probleem van een veiliger gebruik van het internet een echte zorg blijft en dat dit probleem wordt versterkt door de nieuwe technologieën en de nieuwe manieren waarop die opkomende technologieën worden gebruikt. Er zijn verschillende types van acties vereist op de onderscheiden niveaus, plaatselijk, regionaal, Europees en internationaal. Met name bewustmakingsacties moeten worden opgezet op het niveau van de eindgebruikers, ouders en kinderen, waarbij een multiplicatoreffect ontstaat. In alle gevallen kan actie van de Europese

---

[10] Kaderbesluit 2004/68/JBZ van de Raad van 22 december 2003 ter bestrijding van seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie.

[11] Meer gegevens hierover zijn opgenomen in het werkdocument van de Commissiediensten over de evaluatie *ex ante* SEC ().

Unie Europese toegevoegde waarde opleveren. Met name de belanghebbenden legden de nadruk op de noodzaak van internationale samenwerking. Er was overeenstemming over de verruimde werkingssfeer van de programma-acties, in het bijzonder de behandeling van spam.

In het voorstel wordt ten volle met deze ideeën rekening gehouden. Bepaalde voorstellen om de werkingssfeer van het programma uit te breiden, onder meer tot het probleem van de exploitatie van kinderen voor commerciële doeleinden, netwerk- en informatiebeveiliging en gegevensbescherming, zijn reeds verwerkt in andere EU-beleids- en financieringsinitiatieven. Zij zijn hier opgenomen als onderdeel van de bewustmakingsboodschap en via de passende referenties.

2.4. Conclusie

De noodzaak blijft bestaan om op te treden tegen zowel voor de eindgebruiker ongewenste of voor kinderen potentieel schadelijke inhoud, als illegaal materiaal, waaronder met name kinderpornografie.

Het is wenselijk internationaal overeenstemming te bereiken over wettelijk bindende normen op dit gebied, maar gemakkelijk zal dit niet zijn, noch zal het snel gebeuren. En ook al komt zo'n overeenkomst tot stand, dan zal deze op zich nog niet voldoende zijn om de handhaving van de regels te verzekeren of de bescherming van de bedreigde groepen te waarborgen.

Er blijven praktische maatregelen nodig om te bevorderen dat illegale inhoud wordt gerapporteerd aan instanties die hier iets aan kunnen doen, dat beste praktijken voor gedragscodes, waaronder algemeen aanvaarde gedragsregels, worden bevorderd en dat ouders en kinderen worden voorgelicht over de beste manieren om de mogelijkheden van de nieuwe media in alle veiligheid te kunnen benutten.

Een optreden op het niveau van de lidstaat met de betrokkenheid van vele partijen, zoals nationale, regionale en lokale overheden, netwerkexploitanten, ouders, leerkrachten en schoolbeheerders, enz., is van essentieel belang. De EU kan beste praktijken in de lidstaten stimuleren door, zowel binnen de EU als internationaal, een oriëntatierol te vervullen en steun te verschaffen ten behoeve van benchmarking op Europees niveau, networking en toegepast onderzoek.

Internationale samenwerking is eveneens van wezenlijk belang en kan via acties door middel van de communautaire netwerkstructuren worden gestimuleerd, gecoördineerd, gerelayeerd, en geïmplementeerd.

3. EEN NIEUW PROGRAMMA

3.1. Beginselen, doelstellingen en oriëntatie

De beginselen die bij dit nieuwe programma centraal staan zijn *continuïteit* en *verbetering*:

- continuïteit: blijven doen waar Europa goed in is, door rekening te houden met de geleerde lessen en voort te bouwen op hetgeen met de gefinancierde initiatieven reeds tot stand is gebracht om te bereiken dat deze effect blijven sorteren;

- verbetering: nieuwe dreigingen het hoofd bieden, voor Europese meerwaarde zorgen, multiplicatoreffect stimuleren en de internationale draagwijdte vergroten.

De globale doelstelling blijft: bevordering van een veiliger gebruik van het internet en nieuwe online-technologieën, met name voor kinderen, en bestrijding van illegale inhoud en inhoud waarom de eindgebruiker niet gevraagd heeft. In het verlengde hiervan zou het programma zich toespitsen op de eindgebruiker - in het bijzonder op ouders, opvoeders en kinderen.

Met het programma zal worden getracht de verschillende actoren bij de acties te betrekken en bijeen te brengen wier medewerking cruciaal is, maar die eigenlijk alleen tezamenkomen, wanneer de hiertoe geschikte structuren worden opgezet.

Hieronder vallen inhoudleveranciers, aanbieders van internetdiensten en exploitanten van mobiele netwerken, regelgevers, normalisatie-instanties, het bedrijfsleven, zelfregulerende lichamen, nationale, regionale en lokale overheden die verantwoordelijk zijn voor industrie, onderwijs, consumentenbescherming, gezinnen, de rechten van het kind en welzijnszorg ten behoeve van kinderen, en niet-gouvernementele organisaties die zich met consumentenbescherming, gezinnen, kinderrechten en kinderwelzijnszorg bezighouden.

3.2. Actielijnen

Er zijn vier actielijnen: bestrijding van illegale inhoud, aanpak van ongevraagde en schadelijke inhoud, bevordering van een veiliger omgeving en bewustmaking. In alle gevallen zou internationale samenwerking een integrerend deel van de actie uitmaken.

3.2.1. Bestrijding van illegale inhoud

Zoals hierboven aangegeven, loopt de overheid (de politie, openbare aanklagers en het gerecht) bij de strijd tegen illegale inhoud voorop. Alleen deze instanties kunnen ervoor zorgen dat de overtreders voor de rechter worden gebracht. Meldpunten bieden rapporteringsmechanismen waarmee mensen illegale inhoud kunnen aangeven en waardoor de aangiften naar de bevoegde instantie kunnen worden doorgesluisd (aanbieder van internetdiensten, politie of het meldpunt) en vormen een manier waarop het bedrijfsleven en niet-gouvernementele organisaties (vooral die welke zijn opgericht ter bescherming van kinderen of ter bestrijding van racisme) aan dit proces kunnen bijdragen en de circulatie van illegale inhoud kunnen helpen inperken. Tal van mensen die niet graag rechtstreeks bij de politie aangifte zouden doen zijn wel bereid zich met hun klacht tot een niet-officiële klachtenlijn te wenden.

Het bestaande netwerk van meldpunten is een unieke organisatie die zonder EU-financiering nooit zou zijn opgericht. Het netwerk heeft zich zeer succesvol uitgebreid en heeft een internationaal bereik.

Individuele meldpunten dragen bij aan de verrichtingen van het netwerk, en trekken hier ook profijt van. Het merendeel van de aangiften die via een worden gedaan betreft situaties waar hetzij de host-website hetzij de inhoudleverancier zich buiten het gebied van het meldpunt en buiten de jurisdictie van de rechtbanken aldaar bevindt. Met de EU-financiering kan de Commissie verzekeren dat bij de selectie van meldpunten Europese normen worden gehanteerd en dat meldpunten daadwerkelijk een bijdrage aan het netwerk leveren.

Daarom wordt voorgesteld netwerkcoördinatie en individuele meldpunten te financieren. In deze context moet worden nagegaan hoe het bedrijfsleven met zijn technische expertise een bijdrage tot de bestrijding van illegale inhoud kan leveren. Het netwerk zou moeten worden uitgebreid tot de nieuwe lidstaten en kandidaat-lidstaten, en tot andere Europese landen waar illegale inhoud gehost en geproduceerd wordt.

Dergelijke meldpunten zouden strak met andere acties, zoals zelfregulering of bewustmaking, moeten worden gecoördineerd en zouden door de bij dergelijk acties betrokken organisaties kunnen worden geëxploiteerd.

Het netwerk van meldpunten zou moeten zorgen voor het volgen en uitwisselen van aangiften van de voornaamste zorgwekkende typen illegale inhoud – waarbij men verder dan alleen kinderpornografie zou gaan. Er kunnen verschillende mechanismen en uiteenlopende soorten expertise vereist zijn om andere probleemgebieden als racistisch materiaal en spam aan te kunnen pakken.

3.2.2. Aanpak van ongewenste en schadelijke inhoud

Het programma zal financiële middelen verschaffen voor technologische maatregelen die gebruikers de mogelijkheid geven de hoeveelheid ongewenste en schadelijke inhoud die zij ontvangen te beperken (en bij ontvangst te beheersen), zoals een evaluatie van de doeltreffendheid van de beschikbare filtertechnologie, steun voor de ontwikkeling van doeltreffende filtertechnologieën en financiering van maatregelen om de uitwisseling van informatie en beste praktijken inzake daadwerkelijke toepassing van anti-spamregelgeving te vergemakkelijken.

Andere initiatieven om ongewenste en schadelijke inhoud aan te pakken omvatten een verder onderzoek naar de beoordeling van inhoud om hierbij rekening te kunnen houden met het aanbod van dezelfde inhoud via verschillende afleveringsmechanismen (convergentie), alsook samenwerking door specialisten op het gebied van de kinderwelzijnszorg en technische deskundigen ter verbetering van instrumenten voor de bescherming van minderjarigen.

De implementatie van deze actie zal strak worden gecoördineerd met de acties ter bevordering van een veiliger omgeving (zelfregulering) en bewustmaking (voorlichting van het publiek over middelen om ongewenste en schadelijke inhoud aan te pakken).

3.2.3. Bevordering van een veiliger omgeving

Illegale, ongevraagde of schadelijke inhoud bestrijden is complex proces, en er bestaan grote verschillen van mening over de vragen of wij moeten proberen de nationale regels te harmoniseren, welke materiële voorschriften ter zake zouden moeten worden vastgesteld en hoe de waarschijnlijk nog resterende verschillen tussen de nationale regels dan moeten worden aangevat. Actuele vraagstukken zijn hier vrijheid van meningsuiting, evenredigheid en technische haalbaarheid.

De Europese Unie heeft met nadruk haar steun toegezegd aan een op zelfregulering gebaseerde benadering die voorziet in flexibiliteit en rekening houdt met de behoeften van het medium bij een combinatie van geavanceerde technologie, snelle veranderingen en grensoverschrijdende activiteit. Verschillende modellen van gedragscodes zijn mogelijk, maar wel zouden deze essentiële kenmerken als doeltreffendheid, billijkheid en transparantie met elkaar gemeen moeten hebben.

Er worden reeds verscheidene initiatieven ontplooid, waarvan een aantal met innoverende kenmerken, die als voorbeelden van beste praktijken zouden kunnen worden gebruikt. Er moet op dit gebied nog veel werk worden verzet, zowel ter ontwikkeling van een werkende op zelfregulering gebaseerde benadering op nationaal niveau, als met het oog op de vorming van een platform op Europees niveau ten behoeve van allen die op dit terrein werkzaam zijn.

Zelfregulering komt niet noodzakelijkerwijze van zelf tot stand, en vergt wel degelijk een zekere vorm van juridische onderbouw: er kan behoefte bestaan aan een meer pro-actieve benadering om sneller overeenstemming te kunnen bereiken over een aantal geschikte regels en de uitvoering hiervan.

Het Forum voor een veiliger internet wordt opgericht in de tweede fase (2003-2004) van het lopende Programma voor een veiliger internet als uniek gespreksforum voor vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, van organisaties voor (kinder)welzijnszorg en beleidsmakers, en zal een platform verschaffen waar nationale coregulerende of zelfregulerende lichamen ervaringen kunnen uitwisselen. Tevens zal hier de gelegenheid worden geboden tot een bespreking van manieren waarop het bedrijfsleven aan de strijd tegen illegale inhoud kan bijdragen.

3.2.4. Bewustmaking

Beleidsmakers en specialisten zijn het roerend eens over de aanhoudende noodzaak van een systematische voorlichting over een veiliger internetgebruik, in het bijzonder voor gepersonaliseerde, interactieve en mobiele toepassingen, in combinatie met andere EU-acties inzake media-educatie en internetvaardigheden.

Met het oog op een zo goed mogelijk gebruik van de beschikbare middelen zou de Commissie zich moeten concentreren op het in gang zetten van de nodige ontwikkelingen, het stimuleren van een multiplicatoreffect en het uitwisselen van beste praktijken via een netwerk.

3.2.5. Coördinatie met andere initiatieven

Bij ontwerp en uitvoering van het programma wordt nauwlettend gekeken naar andere initiatieven, met inbegrip van de follow-up van de Aanbeveling betreffende de bescherming van minderjarigen en de menselijke waardigheid en het actieplan van de Wereldtopconferentie inzake de informatiemaatschappij.

4. RECHTSGROND

De rechtsgrond is artikel 153, lid 2, van het EG-Verdrag inzake consumentenbescherming. Dit was reeds de rechtsgrond die het Europees Parlement en de Raad in 1999 kozen voor het oorspronkelijke actieplan voor een veiliger gebruik van het internet[12] en voor de verlenging daarvan met twee jaar in 2003[13]. Dit artikel blijft passend aangezien, zoals hierboven vermeld in punt 3.1, het programma is toegespitst op de eindgebruiker, in het bijzonder ouders, opvoeders en kinderen, en tot doel heeft hun veiligheid bij het gebruik van het internet en de nieuwe online-technologieën te bevorderen.

---

12 Zie voetnoot 22.

13 Beschikking nr. 1151/2003/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 juni 2003, PB L 162 van 1.7.2003, blz. 1.

2004/0023 (COD)

Voorstel voor een

BESCHIKKING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende de vaststelling van een communautair meerjarenprogramma ter bevordering van een veiliger gebruik van het internet en nieuwe online-technologieën

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 153, lid 2,

Gezien het voorstel van de Commissie[14],

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité[15],

Gezien het advies van het Comité van de Regio's[16],

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag[17],

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De internetpenetratiegraad en het gebruik van nieuwe technologieën, zoals mobiele telefoons, nemen in de Gemeenschap nog steeds hand over hand toe. Parallel aan deze ontwikkeling blijven de gevaren, vooral voor kinderen, en het aanhoudend misbruik van deze technologieën voortbestaan, terwijl nieuwe gevaren en misbruiken de kop beginnen op te steken. Om te bereiken dat de mensen meer gaan profiteren van de door het internet en de nieuwe online-technologieën geboden mogelijkheden, zal men ook maatregelen moeten treffen om een veiliger gebruik hiervan te bevorderen en de eindgebruiker tegen ongevraagde en ongewenste inhoud te beschermen.

(2) Het "Actieplan eEurope 2005"[18], waarbij de strategie van Lissabon verder wordt uitgewerkt, is gericht op het bevorderen van veilige diensten, toepassingen en inhoud op basis van een algemeen toegankelijke breedbandinfrastructuur. Tot de doelstellingen van dit actieplan behoren een betrouwbare informatie-infrastructuur, ontwikkeling, analyse en verspreiding van goede praktijken, benchmarking en een coördinatiemechanisme voor e-beleid.

(3) Het wetgevingskader dat op communautair niveau wordt vastgesteld om de digitale inhoudsproblemen in de informatiemaatschappij het hoofd te kunnen bieden, omvat

---

14 PB C […], […], blz. […].
15 PB C […], […], blz. […].
16 PB C […], […], blz. […].
17 PB C […], […], blz. […].
18 COM(2002) 263.

thans ook regels voor online-diensten, en met name die betreffende ongevraagde commerciële email in de richtlijn over privacy en elektronische communicatie[19] en betreffende belangrijke aspecten van de aansprakelijkheid van als tussenpersonen optredende dienstenleveranciers in de richtlijn inzake elektronische handel[20], alsook aanbevelingen voor de lidstaten, het bedrijfsleven en andere betrokken partijen en de Commissie, samen met de indicatieve richtsnoeren van de aanbeveling inzake de bescherming van minderjarigen[21].

(4) De noodzaak van maatregelen tegen voor kinderen potentieel schadelijke en voor de eindgebruiker ongewenste inhoud en illegale inhoud, met name kinderpornografie, blijft bestaan.

(5) Het is wenselijk internationaal overeenstemming te bereiken over wettelijk bindende normen op dit gebied, maar gemakkelijk zal dit niet zijn en het zal ook niet snel gebeuren. Als een dergelijke overeenkomst dan al tot stand komt, zal deze op zich nog niet volstaan om de handhaving van de regels te verzekeren of de bescherming van de bedreigde groepen te waarborgen.

(6) Het Actieplan voor een veiliger internet[22] (1998-2004) heeft geresulteerd in communautaire financiering waarmee men een verscheidenheid van initiatieven met Europese meerwaarde heeft kunnen aanmoedigen. Met verdere financiering kan worden bevorderd dat nieuwe initiatieven op het reeds verrichte werk kunnen voortbouwen.

(7) Er blijven praktische maatregelen nodig om te bevorderen dat illegale inhoud wordt gerapporteerd aan instanties die hier iets aan kunnen doen, dat de ontwikkeling van filtertechnologieën wordt bevorderd, dat beste praktijken voor gedragscodes, waaronder algemeen aanvaarde gedragsregels, worden verspreid, en dat ouders en kinderen worden voorgelicht over de beste manieren om de mogelijkheden van de nieuwe media in alle veiligheid te kunnen benutten.

(8) Een optreden op het niveau van de lidstaat met de betrokkenheid van vele partijen, zoals nationale, regionale en lokale overheden, netwerkexploitanten, ouders, leerkrachten en schoolbeheerders, is van essentieel belang. De Gemeenschap kan beste praktijken in de lidstaten stimuleren door, zowel binnen de EU als internationaal, een oriëntatierol te vervullen en steun te verschaffen ten behoeve van benchmarking op Europees niveau, networking en toegepast onderzoek.

---

19 Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie, PB L 201 van 31.7.2002, blz. 37.

20 Richtlijn 2000/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt ("Richtlijn inzake elektronische handel"), PB L 178 van 17.7.2000, blz. 1.

21 Aanbeveling 98/560/EG van de Raad van 24 september 1998 betreffende de ontwikkeling van de concurrentiepositie van de Europese industrie van audiovisuele en informatiediensten door de bevordering van nationale kaders teneinde een vergelijkbaar en doeltreffend niveau van bescherming van minderjarigen en de menselijke waardigheid te bereiken , PB L 270 van 7.10.1998, blz. 48.

22 Beschikking nr. 276/1999/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 januari 1999 tot vaststelling van een communautair meerjarenactieplan ter bevordering van een veiliger gebruik van Internet door het bestrijden van illegale en schadelijke inhoud op mondiale netwerken, PB L 33 van 6.2.1999, blz. 1, als gewijzigd bij Beschikking nr. 1151/2003/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 juni 2003, PB L 162 van 1.7.2003, blz. 1.

(9) Internationale samenwerking is eveneens van wezenlijk belang en kan via acties door middel van de communautaire netwerkstructuren worden gestimuleerd, gecoördineerd, gerelayeerd, en geïmplementeerd.

(10) De voor de tenuitvoerlegging van deze beschikking noodzakelijke maatregelen moeten worden goedgekeurd in overeenstemming met Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden[23].

(11) De Commissie moet voor de nodige complementariteit en synergie met aanverwante communautaire initiatieven en programma's zorgen.

(12) Bij deze beschikking wordt een financieel kader ingevoerd voor de gehele looptijd van het programma, dat het voornaamste referentiepunt voor de begrotingsautoriteit moet worden, in de zin van punt 33 van het Interinstitutioneel akkoord van 6 mei 1999 over de begrotingsdiscipline en de verbetering van de begrotingsprocedure.

(13) Aangezien de doelstellingen van de voorgestelde acties vanwege het grensoverschrijdende karakter van de vraagstukken in kwestie niet in voldoende mate door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt en, gezien de Europese draagwijdte en effecten van de maatregelen beter op communautair niveau kunnen worden gerealiseerd, kan de Gemeenschap de nodige maatregelen goedkeuren in overeenstemming met het in artikel 5 van het Verdrag omschreven subsidiariteitsbeginsel. In overeenstemming met het evenredigheidbeginsel, eveneens in dat artikel omschreven, gaat deze beschikking niet verder dan hetgeen noodzakelijk is om die doelstellingen te verwezenlijken,

HEBBEN DE VOLGENDE BESCHIKKING VASTGESTELD:

Artikel 1

[Doelstelling van het programma]

1. Bij deze beschikking wordt een meerjarenprogramma vastgesteld ter bevordering van een veiliger gebruik van het internet en nieuwe online-technologieën, met name ten behoeve van kinderen, en ter bestrijding van illegale inhoud en inhoud waar eindgebruikers niet om vragen.

   Het programma wordt het "*Safer Internet plus*"-programma genoemd (hierna "het programma").

2. Om de in lid 1 genoemde algehele doelstelling van het programma te kunnen bereiken, zullen de volgende actielijnen worden gevolgd:

   (a) bestrijding van illegale inhoud;

   (b) aanpakken van ongevraagde en schadelijke inhoud;

   (c) bevordering van een veiliger omgeving;

[23] PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

(d) bewustmaking.

De activiteiten die in het raam van die actielijnen worden uitgevoerd, worden omschreven in bijlage I.

Het programma wordt ten uitvoer gelegd overeenkomstig bijlage III.

Artikel 2

[Deelname]

1. Het programma staat open voor in de lidstaten gevestigde juridische entiteiten.

   Het programma staat eveneens open voor de deelneming van kandidaat-lidstaten, zulks in overeenstemming met de met deze landen te sluiten bilaterale overeenkomsten.

2. Deelneming aan het programma is mogelijk voor in de EVA-landen gevestigde juridische entiteiten die lid zijn van de Europese Economische Ruimte (EER), zulks in overeenstemming met het bepaalde in de EER-overeenkomst.

3. Deelname aan het programma zonder financiële steun van de Gemeenschap onder het programma is mogelijk voor in derde landen gevestigde rechtspersonen en internationale organisaties, op voorwaarde dat deze deelname werkelijk bijdraagt tot de uitvoering van het programma. Een besluit daarover wordt genomen overeenkomstig de in artikel 4, lid 2, bedoelde procedure.

Artikel 3

[Bevoegdheden van de Commissie]

1. De Commissie is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van het programma.

2. De Commissie stelt op basis van deze beschikking een werkprogramma op.

3. De Commissie handelt in overeenstemming met de procedure van artikel 4, lid 2, met het oog op het volgende:

   a) goedkeuring en wijziging van het werkprogramma;

   b) vaststelling van de criteria voor en inhoud van uitnodigingen tot het indienen van voorstellen, in overeenstemming met de in artikel 1 aangegeven doelstellingen;

   c) elke afwijking van de in bijlage III aangegeven regels;

4. De Commissie houdt het comité op de hoogte van de met de uitvoering van het programma gemaakte vorderingen.

Artikel 4

[Comité]

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité.

2. Waar naar dit lid wordt verwezen, zijn de artikelen 3 en 7 van Beschikking 1999/468/EG van toepassing.
Het in artikel 4, lid 3, van Beschikking 1999/468/EG genoemde tijdvak wordt op drie maanden gesteld.

3. Het comité stelt zijn reglement van orde vast.

Artikel 5

[Monitoring en evaluatie]

1. Om te verzekeren dat de communautaire hulp doelmatig wordt gebruikt, zorgt de Commissie voor een doeltreffende voorafgaande beoordeling, follow-up en latere evaluatie van de onder deze beschikking vallende acties.

2. De Commissie ziet toe op de uitvoering van de in het raam van het programma opgezette projecten. Na de voltooiing van een project evalueert de Commissie de wijze waarop het is uitgevoerd en het met de uitvoering ervan gesorteerde effect om te kunnen nagaan of de oorspronkelijke doelstellingen zijn verwezenlijkt.

3. Uiterlijk [twee jaar na de datum van publicatie van deze beschikking] legt de Commissie het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's een evaluatieverslag voor over de uitvoering van de in artikel 1, lid 2, genoemde actielijnen.
Aan het einde van het programma stelt de Commissie een eindevaluatieverslag op.

Artikel 6

[Financiële bepalingen]

1. Het programma heeft een looptijd van vier jaar, te rekenen vanaf 1 januari 2005.

2. Voor de tenuitvoerlegging van het programma gedurende het in lid 1 genoemde tijdvak wordt een bedrag van 50 miljoen euro ter beschikking gesteld.

   In de periode 2005 tot en met 2006 wordt 20,050 miljoen € ter beschikking gesteld.
   In de periode 2007 tot en met 2008 wordt 29,950 miljoen € ter beschikking gesteld.

   De jaarlijkse toewijzingen worden, binnen de grenzen van het beschikbare bedrag, goedgekeurd door de begrotingsautoriteit.

3. Een indicatieve uitsplitsing van de uitgaven wordt gegeven in bijlage II.

Artikel 7

Deze beschikking treedt in werking op de datum van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Brussel, […]

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*
[…]	*[…]*

BIJLAGE I

ACTIES

1. ACTIELIJN 1: BESTRIJDING VAN ILLEGALE INHOUD

Via meldpunten kunnen internetgebruikers aangifte doen van illegale inhoud. Deze aangiftes worden dan aan de bevoegde instantie (aanbieder van internetdiensten (Internet Service Provider - ISP), politie of meldpunt in kwestie) doorgegeven. Door burgers bemande meldpunten zijn een aanvulling van de meldpunten van de politie, waar die bestaan. Hun rol is verschillend van die van de wetshandhavers, aangezien zij delicten niet onderzoeken, noch de daders aanhouden of vervolgen. Zij zijn echter centra van deskundigheid, die de ISP's helpen bepalen welke inhoud illegaal is.

Het bestaande netwerk van meldpunten is een unieke organisatie die onmogelijk had kunnen worden opgezet zonder de financiële steun van de EU. Zoals aangestipt in de evaluatie 2002 van het programma, is het netwerk met veel succes uitgebreid geworden en heeft het nu een internationaal bereik. Willen de meldpunten hun potentieel ten volle kunnen waarmaken, dan is het noodzakelijk dat geheel Europa door het systeem wordt bestreken en samenwerkt en dat er met het oog op een grotere doeltreffendheid informatie, beste praktijken en ervaringen worden uitgewisseld.

Bepaalde via een uitnodiging tot het indienen van voorstellen geselecteerde meldpunten, die fungeren als knooppunten van het netwerk en zorgen voor de netwerkcoördinatie, kunnen ter uitvoering van de werkzaamheden van het Europees netwerk van meldpunten rekenen op financiering.

Er moeten meldpunten worden aangelegd in lidstaten en kandidaat-lidstaten waar deze nog ontbreken. Deze meldpunten moeten snel en doeltreffend in het bestaande netwerk van meldpunten worden ingepast. Verbindingen tussen dit netwerk en meldpunten in derde landen (met name in andere Europese landen waar illegale inhoud wordt gehost en geproduceerd) zouden moeten worden aangemoedigd, zodat de ontwikkeling van gemeenschappelijke benaderingen en de overdracht van expertise en beste praktijken mogelijk wordt gemaakt. De bestaande mechanismen voor samenwerking tussen de nationale meldpunten en politie en justitie moeten verder worden verbeterd. Er moet worden gezorgd voor de juridische en technische opleiding van de meldpuntmedewerkers. Actieve participatie van meldpunten in networking en grensoverschrijdende activiteiten zal verplicht worden gesteld.

Meldpunten zouden moeten worden gekoppeld aan initiatieven van de lidstaten, zouden op nationaal niveau moeten worden gesteund en zouden financieel duurzaam moeten zijn, zodat hun voortbestaan ook na afloop van het huidige programma verzekerd is. Cofinanciering is bedoeld voor civiele meldpunten die de desbetreffende activiteiten van politie en justitie wel aanvullen maar zelf geen deel uitmaken van wethandhavingsmechanismen, zodat door de politie gerunde meldpunten hier dus **niet** voor in aanmerking komen. De meldpunten moeten het hun gebruikers duidelijk maken dat hun activiteit onderscheiden is van die van de politie. Zij moeten hen informeren over het bestaan van andere kanalen voor het melden van illegaal gedrag, bijvoorbeeld rechtstreeks bij de politie.

Om de beschikbare financiële middelen met het grootst mogelijke effect te kunnen aanwenden moet het netwerk van meldpunten zo efficiënt mogelijk functioneren. Dit kan het beste worden bereikt door een coördinatieknooppunt in het netwerk op te nemen, wat de

overeenstemming tussen de meldpunten zal bevorderen zodat op Europees niveau richtsnoeren, werkmethoden en praktijken kunnen worden ontwikkeld zonder afbreuk te doen aan de nationale wetten die voor de afzonderlijke meldpunten gelden.

Het coördinatieknooppunt zal:

- met een eigen identiteit een ingangspunt verschaffen waarlangs men het gewenste nationale contactadres gemakkelijk kan bereiken;

- het nodige doen om het netwerk als geheel te bevorderen, en daarbij een stuk zichtbaarheid op Europees niveau te creëren;

- contacten verzorgen met de juiste instanties ter aanvulling van de draagwijdte van het netwerk in de lidstaten en kandidaat-lidstaten;

- de operationele doeltreffendheid van het netwerk verbeteren;

- richtsnoeren voor beste praktijken voor meldpunten opstellen en deze aan de nieuwe technologie aanpassen;

- geregelde uitwisselingen van informatie en ervaringen tussen meldpunten organiseren;

- een pool van expertise voor advieswerkzaamheden en een coachingproces voor startende meldpunten opzetten, met name in kandidaat-lidstaten;

- voor de nodige contacten met meldpunten in derde landen zorgen;

- nauw blijven samenwerken met het bewustmakingsknooppunt (zie punt 4 verderop) met het oog op de samenhang en doeltreffendheid van de globale programma-activiteiten en om te bereiken dat de meldpunten meer bekendheid bij het publiek krijgen;

- deelnemen aan het Forum voor een veiliger internet en andere relevante evenementen, en daarbij zorgen voor een coördinatie van input/feedback van meldpunten.

Het coördinatieknooppunt zal toezien op de doeltreffendheid van meldpunten en nauwkeurige en zinvolle statistieken verzamelen over de wijze waarop deze functioneren (aantal en type van de ontvangen aangiftes, getroffen maatregelen en resultaten, enz.).

Het netwerk van meldpunten zou zich moeten bezighouden met aangiftes van de voornaamste typen zorgwekkende illegale inhoud en de uitwisseling daarvan – waarbij het dus niet langer om kinderpornografie alleen gaat. Er kunnen verschillende mechanismen en een ander soort kennis vereist zijn voor het aanpakken van andere problemen als racistisch materiaal, waartoe het nodig zou kunnen zijn andere nationale knooppunten die zich met deze zaken bezighouden in te schakelen. Aangezien de financiële en administratieve middelen van het programma beperkt zijn, zouden niet al deze knooppunten noodzakelijkerwijs financiering ontvangen, en zou deze wellicht moeten worden geconcentreerd op een intensievere inzet van het coördinatieknooppunt op deze terreinen.

Een ander voor financiële EU-ondersteuning in aanmerking komend type activiteit zou bijvoorbeeld softwareontwikkeling kunnen zijn om de meldpunten bij het beheer van hun werklast en een efficiëntere afhandeling van rapporten te assisteren.

2. ACTIELIJN 2: AANPAKKEN VAN ONGEWENSTE EN SCHADELIJKE INHOUD

Naast de actielijn ter bestrijding van illegale inhoud aan de bron, zouden de gebruikers - in het geval van minderjarigen verantwoordelijke volwassenen - de beschikking moeten hebben over passende instrumenten aan de hand waarvan zij zelf kunnen beslissen hoe zij ongewenste en schadelijke inhoud aanpakken ("user empowerment" - overdracht van beslissingsbevoegdheid aan de gebruiker).

Er zouden meer middelen moeten worden uitgetrokken om de informatie over presteren en doeltreffendheid van filtersoftware en -diensten te verbeteren, zodat de gebruiker deze keuze ook daadwerkelijk kan maken.

In aanvulling op het onderzoek naar in het kader van onderzoekprogramma's gefinancierde innoverende technologie, zou men er ook goed aan doen projecten voor innoverende toepassingen van bestaande technologie, voor een ruimere toepassing van filtersoftware en -diensten op met nieuwe technologieën totstandgebrachte inhoud of voor de aanpassing van filtersoftware en -services aan de specifieke behoeften van Europese gebruikers (waaronder de uitbreiding van het aantal talen) te financieren.

Beoordelingssystemen en kwaliteitskeuren kunnen, in combinatie met filtertechnologieën, gebruikers in staat helpen stellen om de door hen gewenste inhoud oordeelkundig te selecteren en Europese ouders en opvoeders de nodige informatie verschaffen om beslissingen te nemen in overeenstemming met hun culturele en linguïstische waarden. Er zouden financiële middelen kunnen worden toegewezen aan projecten die gericht zijn op de aanpassing van beoordelingssystemen en kwaliteitskeuren zodat hierbij rekening wordt gehouden met de convergentie van telecommunicatie, audiovisuele media en informatietechnologie en aan zelfreguleringsinitiatieven als ruggesteun voor de betrouwbaarheid van self-labelling (zelfkeuring) en diensten ter verificatie van de nauwkeurigheid van self-rating labels (zelfbeoordelingskeurmerken). Er moet misschien ook nog meer worden gedaan om de acceptatie van beoordelingssystemen en kwaliteitskeurmerken door inhoudleveranciers aan te moedigen.

Men zou eigenlijk moeten proberen met het mogelijke effect van nieuwe technologieën op een veilig gebruik door kinderen rekening te houden wanneer deze nog in het ontwikkelingsstadium verkeren, in plaats van achteraf te proberen de gevolgen ervan te verzachten. De veiligheid van de eindgebruiker is een criterium dat tezamen met technische en commerciële overwegingen in aanmerking moet worden genomen. Dit kan onder andere worden gedaan door gedachtenwisselingen tussen deskundigen op het gebied van kinderwelzijnszorg en technische specialisten te stimuleren.

Het programma zal daarom voorzien in financiering voor technologische maatregelen, waardoor de gebruikers de middelen in handen krijgen om de hoeveelheid door hen ontvangen ongewenste en schadelijke inhoud te beperken en spam die zij toch ontvangen te beheersen, onder meer:

- de beoordeling van de doeltreffendheid van de beschikbare filtertechnologie en voorlichting van het publiek;

- de vergemakkelijking en coördinatie van de uitwisseling van informatie en beste praktijken over effectieve handhavingsstrategieën tegen spam (zie de mededeling van de Commissie inzake ongevraagde commerciële berichten of 'spam');

- de ontwikkeling van doeltreffende filtertechnologie, met name in het tweede deel van het programma;

- de maatregelen die worden genomen om inhoudbeoordeling en site-keurmerken meer ingang te doen vinden bij inhoudleveranciers en om inhoudbeoordeling en keurmerken zo aan te passen dat hierbij rekening wordt gehouden met het feit dat dezelfde inhoud via verschillende afleveringmechanismen wordt aangeboden (convergentie).

Het gebruik van privacy-versterkende technologische maatregelen zal worden aangemoedigd. Bij de in het kader van deze actielijn opgezette activiteiten zal ten volle rekening worden gehouden met de bepalingen van de toekomstige kaderbesluit van de Raad over aanvallen op informatiesystemen.

Bij de ontwikkeling van filtertechnologieën zal goed worden gelet op de technologische evolutie en op de noodzaak voor de Commissie om een 'technologie-neutrale' aanpak te volgen.

De implementatie van deze actielijn zal strak worden gecoördineerd met de actielijnen ter bevordering van een veiliger omgeving (zelfreguleringsactie) en bewustmaking (voorlichting van het publiek over middelen om ongewenste en schadelijke inhoud aan te pakken).

3. ACTIELIJN 3: BEVORDERING VAN EEN VEILIGER OMGEVING

Een volledig functioneel zelfreguleringssysteem is essentieel, wil men de stroom van schadelijke en illegale inhoud kunnen indijken. Het zelfreguleringsproces omvat de volgende componenten: raadpleging en vertegenwoordiging van de betrokken partijen; gedragscode(s); nationale instanties die de samenwerking op communautair niveau vergemakkelijken; nationale evaluatie van zelfreguleringsstructuren.[24] Er blijft op dit gebied behoefte bestaan aan communautaire inspanningen ter aanmoediging van het aanhouden van gedragscodes op het Europese internet en door bedrijven die nieuwe online-technologieën ontwikkelen.

Het Forum voor een veiliger internet, dat in 2004 wordt opgericht in het kader van het lopende actieplan voor een veiliger internet, zal een uniek gespreksforum bieden voor vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, wethandhavingsautoriteiten, organisaties voor kinderwelzijnszorg en beleidsmakers, en zal een platform verschaffen waar nationale coregulerings- of zelfreguleringsinstanties hun ervaringen kunnen uitwisselen. Ook wordt hier gelegenheid gegeven tot het bespreken van manieren waarop het bedrijfsleven aan de strijd tegen illegale inhoud kan bijdragen.

Het Forum voor een veiliger internet zal een brandpunt vormen voor besprekingen op het niveau van deskundigen en een platform van waaraf consensuele standpunten, conclusies, aanbevelingen, richtsnoeren, enz., hun weg naar de diverse relevante nationale en Europese kanalen kunnen vinden.

---

[24] Zie de indicatieve richtsnoeren voor de tenuitvoerlegging, op nationaal niveau, van een zelfreguleringsstructuur voor de bescherming van minderjarigen en de menselijke waardigheid bij online audiovisuele en informatiediensten. Aanbeveling van de Raad van 24 september 1998 betreffende de ontwikkeling van de concurrentiepositie van de Europese industrie van audiovisuele en informatiediensten door de bevordering van nationale kaders teneinde een vergelijkbaar en doeltreffend niveau van bescherming van minderjarigen en de menselijke waardigheid te bereiken, PB L 270, 7.10.1998, blz. 48.

Het Forum zal alle actielijnen omspannen, discussies tussen deelnemers vergemakkelijken en maatregelen tegen illegale, ongewenste en schadelijke inhoud stimuleren. Met zijn voltallige vergaderingen en werkgroepen zal het een trefpunt vormen voor actoren uit alle sectoren van de samenleving - met inbegrip van overheidsagentschappen en -programma's, normalisatie-instanties, het bedrijfsleven, andere diensten binnen de Europese Commissie en gebruikersorganisaties (bv. verenigingen van ouders en leerkrachten, kinderbeschermings-groepen en consumentenbeschermingsorganisaties). Binnen het Forum zullen op nationaal niveau werkzame mensen, en met name die welke bij programma's en initiatieven van de lidstaten betrokken zijn, de gelegenheid krijgen gezichtspunten, informatie en ervaringen uit te wisselen. Het zal contact onderhouden met andere initiatieven van de Gemeenschap zoals het Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging.

Het Forum voor een veiliger internet zal specifiek tot doel hebben:

1. de netwerkvorming van passende structuren binnen de lidstaten te stimuleren en relaties met zelfreguleringsorganen buiten Europa te ontwikkelen;

2. consensus en zelfregulering te stimuleren met betrekking tot zaken als de kwaliteitsbeoordeling van websites, gedragscodes voor dienstenaanbieders en crossmedia inhoudbeoordeling, en beoordelings- en filtertechnieken uit te breiden tot andere gebieden dan het internet, zoals mobiele telefoons en online spelletjes.

Door de Commissie zullen er voor specifieke vraagstukken werkgroepen met duidelijke doelstellingen en termijnen worden gevormd. De resultaten en bevindingen van door het programma gefinancierde nog lopende en afgewerkte projecten zullen dan weer als input in het proces worden gebracht. Doordat het Forum een open platform vormt, zal het bevorderlijk zijn voor een betere bewustmaking, en de kandidaat-lidstaten en andere landen van buiten de EU bij het proces betrekken, waardoor een internationale arena ontstaat waarin een probleem van wereldwijde dimensies kan worden aangepakt. Het Forum zal er aldus voor zorgen dat de belangrijkste verenigingen, bedrijven en overheidslichamen zich bewust zijn van, worden geraadpleegd over en bijdragen tot binnen de EU en in internationaal verband ontplooide initiatieven voor een veiliger gebruik van het internet.

Het Forum voor een veiliger internet zal openstaan voor deelneming van geïnteresseerden van buiten de EU en uit de kandidaat-lidstaten. Ter bevordering van de internationale samenwerking wordt er een ronde tafel aan het Forum gekoppeld om te verzekeren dat het tot een regelmatige dialoog over beste praktijken, gedragscodes, zelfregulering en kwaliteitsbeoordelingen komt. De Commissie zal erop toezien dat synergieën met aanverwante fora en soortgelijke initiatieven ten volle worden benut.

Er kan een aanbesteding worden gehouden met het oog op de vorming van een secretariaat ter ondersteuning van het Forum voor een veiliger internet, met inbegrip van deskundigen voor ieder kennisgebied, die dan studiethema's kunnen suggereren, werkdocumenten kunnen voorbereiden, discussies kunnen leiden en conclusies kunnen optekenen.

Nog een type activiteit waarmee financiële steun van de EU kan worden aangetrokken zou bijvoorbeeld een zelfreguleringsproject kunnen zijn voor de uitwerking van grens-overschrijdende gedragscodes. Advies en assistentie kunnen worden verleend om te verzekeren dat het tot een samenwerking op communautair niveau komt via de networking van de bevoegde instanties binnen de lidstaten en kandidaat-lidstaten en via een systematische en regelmatige evaluatie van en rapportage inzake de betreffende wetgevings- en regelgevingsvraagstukken, met het doel methoden voor de beoordeling en certificatie van

zelfregulering te helpen uitwerken, praktische bijstand te verlenen aan landen die zelfreguleringsinstanties wensen op te zetten en de relaties met zelfreguleringsinstanties buiten Europa uit te breiden.

4. ACTIELIJN 4: BEWUSTMAKING

De bewustmakingsacties zouden betrekking moeten hebben op een aantal categorieën illegale, ongewenste en schadelijke inhoud (waaronder bijvoorbeeld voor kinderen ongeschikt geachte inhoud, racistisch en van vreemdelingenhaat getuigend materiaal en spam) en moeten worden gericht op consumentenbescherming, gegevensbescherming, informatie- en netwerk-beveiligingsvraagstukken (virussen). Bij deze acties zou de aandacht uitgaan naar over het gehele internet verspreide inhoud, alsook naar nieuwe vormen van interactieve informatie en communicatie, die zijn voorgekomen uit de snelle ontplooiing van het internet en de mobiele telefonie (bv. peer-to-peer-diensten, breedbandvideo, instant-berichten, chatrooms, enz.).

De Commissie zal zich blijven inspannen om de inzet van middelen voor een kosteneffectieve verspreiding onder grote aantallen gebruikers aan te moedigen, in het bijzonder door gebruikmaking van multiplicatororganisaties en elektronische verspreidingskanalen, om zo de beoogde doelgroepen te kunnen bereiken.

Via een open uitnodiging tot het indienen van voorstellen zullen geschikte organisaties worden geselecteerd die als bewustmakingsknooppunten zullen fungeren in elke lidstaat en kandidaat-lidstaat en die bewustmakingsacties en –programma's zullen uitvoeren in nauwe samenwerking met alle relevante actoren op nationaal, regionaal en lokaal niveau. De Europese toegevoegde waarde wordt gewaarborgd door een coördinatiepunt. Dit zal nauw in contact staan met de meldpunten zodat er een goede uitwisseling komt van beste praktijken.

Instanties die als nationale knooppunten wensen op te treden dienen aan te tonen dat zij op de krachtige steun van de nationale autoriteiten kunnen rekenen. Zij moeten over een duidelijk mandaat beschikken om het publiek in een veiliger gebruik van het internet en nieuwe media of in media- en informatievaardigheden te onderrichten, en moeten tevens de nodige financiële middelen hebben om dat mandaat te kunnen implementeren.

Van nationale knooppunten zal worden verwacht dat zij:

- met gebruikmaking van de meest geschikte media, en rekening houdend met de beste praktijken en ervaringen in andere landen, een consistente, hard inslaande en doelgerichte bewustmakingscampagne opzetten;

- (formele of informele) partnerschappen met de belangrijkste actoren (overheids-agentschappen, pers- en mediagroepen, verenigingen van internettoegangsleveranciers) en acties in eigen land betreffende een veiliger gebruik van het internet en nieuwe media opzetten en onderhouden;

- samenwerken met andere acties in de ruimere context van media- en informatievaardigheden;

- de gebruiker voorlichten over Europese filtersoftware en -diensten en over meldpunten;

- actief samenwerken met andere nationale knooppunten van het Europese netwerk door informatie over beste praktijken uit te wisselen, aan vergaderingen deel te nemen en een

Europese benadering, met de nodige aanpassingen i.v.m. nationale linguïstische en culturele voorkeuren, uit te werken en te implementeren;

- een pool van expertise en technische bijstand verschaffen voor startende bewustmakingsknooppunten (waarbij meer ervaren knooppunten nieuwe knooppunten onder hun hoede zouden kunnen nemen).

Om de samenwerking zo goed en doeltreffend mogelijk te doen verlopen, zal een coördinatieknooppunt worden gefinancierd met het oog op de logistieke en infrastructurele ondersteuning van nationale knooppunten, zulks ter waarborging van Europese zichtbaarheid, goede communicatie en een uitwisseling van ervaringen, zodat de getrokken lering voortdurend ten nutte kan worden gemaakt (bijvoorbeeld door het aanpassen van voorlichtingsmateriaal).

Het coördinatieknooppunt moet:

- zorgen voor doeltreffende communicatie en een uitwisseling van informatie en beste praktijken binnen het netwerk;

- voorzien in opleidingsmogelijkheden ten behoeve van medewerkers van nationale knooppunten (opleiding voor opleiders) voor een veiliger gebruik van het internet en nieuwe technologieën;

- technische bijstand verschaffen aan kandidaat-lidstaten die bewustmakingsacties wensen te organiseren;

- de door de nationale knooppunten ter beschikking gestelde expertise en verleende technische bijstand voor startende bewustmakingsknooppunten coördineren;

- indicatoren voorstellen en leiding geven bij het verzamelen, analyseren en uitwisselen van statistische gegevens over nationale bewustmakingsactiviteiten ter beoordeling van het effect hiervan;

- een infrastructuur verschaffen voor één enkel uitgebreid transnationaal depot (webportaal) voor relevant voorlichtings-, bewustmakings- en onderzoeksmateriaal met gelokaliseerde inhoud (of, naar gelang van het geval, met lokale subsites), met inbegrip van krantenknipsels, artikelen en maandelijkse nieuwsbrieven in verscheidene talen, en ook de nodige zichtbaarheid aan de activiteiten van het Forum geven;

- de contacten met bewustmakingsactiviteiten buiten Europa uitbreiden;

- deelnemen aan het Forum voor een veiliger internet en andere relevante evenementen, waarbij de input/feedback vanuit het bewustmakingsnetwerk wordt gecoördineerd.

Er zal tevens comparatief onderzoek worden verricht naar de manier waarop mensen en in het bijzonder kinderen, van nieuwe media gebruik maken. Verdere maatregelen op EU-niveau zouden bijvoorbeeld kunnen bestaan in de ondersteuning van specifieke kindervriendelijke internetdiensten of de invoering van een prijs voor de beste bewustmakingsactiviteit van het jaar.

BIJLAGE II

INDICATIEVE SPECIFICATIE VAN DE UITGAVEN

1)	Bestrijding van illegale inhoud	23 - 28 %
2)	Aanpakken van ongewenste en schadelijke inhoud	16 – 23%
3)	Bevordering van een veiliger omgeving	5 – 9%
4)	Bewustmaking	43 – 50%

BIJLAGE III

DE MIDDELEN WAARMEE HET PROGRAMMA ZAL WORDEN UITGEVOERD

1) De Commissie zal het programma uitvoeren in overeenstemming met de in bijlage I vermelde technische inhoud.

2) Het programma zal ten uitvoer worden gelegd door middel van indirecte acties, meer bepaald:

(a) acties met kostendeling:

– proefprojecten en acties m.b.t. beste praktijken. Ad hoc-projecten op voor het programma relevante gebieden, inclusief projecten voor het demonstreren van beste praktijken of projecten die innoverende toepassingen van courante technologie betreffen;

– netwerken die uiteenlopende belanghebbenden bijeenbrengen om een optreden in de gehele Europese Unie te verzekeren en om coördinatieactiviteiten en de overdracht van kennis te vergemakkelijken. Deze kunnen aan acties op het vlak van beste praktijken gekoppeld zijn;

– toegepast geheel Europa bestrijkend comparatief onderzoek naar de manieren waarop mensen, en vooral kinderen, met nieuwe media omgaan.

– De financiering door de Gemeenschap zal normaliter niet meer dan 50% van de projectkosten bedragen. De kosten van overheidslichamen kunnen worden terugbetaald op basis van 100% van de bijkomende kosten.

(b) begeleidende maatregelen:

– Met begeleidende maatregelen zal aan de uitvoering van het programma of aan de voorbereiding van komende activiteiten worden bijgedragen. Maatregelen bedoeld voor het op de markt brengen van producten, procédés of diensten, marketingactiviteiten en verkoopreclame zijn uitgesloten.

- comparatieve benchmarking en opinieonderzoeken om aan betrouwbare gegevens te komen over een veiliger gebruik van het internet en nieuwe online-technologieën voor alle lidstaten;

- technische beoordeling van technologieën, zoals filtersoftware, die ontworpen zijn met het oog op een veiliger gebruik van het internet en nieuwe online-technologieën. Bij de beoordeling zal ook worden nagegaan of deze nieuwe technologieën al dan niet privacy-versterkend zijn;

- studies ter ondersteuning van het programma en de programma-activiteiten, met inbegrip van zelfregulering en de werkzaamheden van het Forum voor een veiliger internet, en de voorbereiding van komende activiteiten;

- prijsvragen rond beste praktijken;
- uitwisseling van informatie, conferenties, seminars, workshops of andere bijeenkomsten en het beheer van gebundelde activiteiten (clustered activities);
- verspreidings-, informatie- en communicatieactiviteiten.

3) De selectie van acties met kostendeling zal gebeuren aan de hand van uitnodigingen tot het indienen van voorstellen die de Commissie, in overeenstemming met de geldende financiële bepalingen, op haar website publiceert.

4) Aanvragen voor communautaire steun moeten, waar zulks van toepassing is, vergezeld gaan van een financieel plan met een opsomming van alle componenten van de projectfinanciering, inclusief het van de Gemeenschap gevraagde steunbedrag, en eventuele andere verzoeken om subsidiëring of toegekende subsidies uit andere bronnen.

5) De begeleidende maatregelen zullen via aanbestedingen worden uitgevoerd, zulks in overeenstemming met de geldende financiële bepalingen.

WETGEVEND FINANCIEEL MEMORANDUM

Beleidsgebied(en): informatiemaatschappij

Activiteit(en): informatiemaatschappij - inhoud en diensten

Titel van de maatregel: Communautair meerjarenprogramma ter bevordering van een veiliger gebruik van het internet en nieuwe online-technologieën (Safer internet *plus*)

1. BEGROTINGSLIJN(EN) + RUBRIEK(EN)

Begrotingslijn(en): 09 03 03 (ex lijn B5-821) en 09 01 04 04 (ex lijn B5-821A)

2. ALGEMENE CIJFERS

2.1. Totale toewijzing voor de actie: 50 miljoen € voor vastleggingen

50 miljoen €

2.2. Duur:

Van 1 januari 2005 tot en met 31 december 2008

2.3. Meerjarenraming van de uitgaven:

a) Tijdschema vastleggingskredieten/betalingskredieten (financiering uit de begroting)

09 03 03 (ex lijn B5-821) - in miljoen euro *(tot drie cijfers na de komma)*

	2005	2006	2007	2008	Totaal
Vastleggingskredieten	9,500	10,100	14,730	14,730	49,060
Betalingskredieten[25]					
2005	2,000	-	-	-	2,000
2006	3,700	2,200	-	-	5,900
2007	2,800	3,800	4,600	-	11,200
2008	1,000	2,900	5,700	6,000	15,600
2009 en volg. jaren		1,200	4,430	8,730	14,360
Totaal	9,500	10,100	14,730	14,730	49,060

[25] De bedragen die betrekking hebben op de uitvoering van het actieplan voor een veiliger internet (1999–2004) moeten worden opgeteld bij de betalingskredieten voor 2005, 2006, 2007

b) Technische en administratieve bijstand en ondersteuningsuitgaven *(zie punt 6.1.2)*

09 01 04 04 (ex lijn B5-821A) - in miljoen euro (*tot drie cijfers na de komma)*

	2005	2006	2007	2008	Totaal
Vastleggingen/ betalingen	0,220	0,230	0,240	0,250	0,940

09 03 03 + 09 01 04 04 - in miljoen euro *(tot drie cijfers na de komma)*

Subtotaal a+b	2005	2006	2007	2008	Totaal
Vastleggingskredieten	9,720	10,330	14,970	14,980	50,000
Betalingskredieten					
2005	2,220	-	-	-	2,220
2006	3,700	2,430	-	-	6,130
2007	2,800	3,800	4,840	-	11,440
2008	1,000	2,900	5,700	6,250	15,850
2009 en volg. jaren		1,200	4,430	8,730	14,360
Totaal	9,720	10,330	14,970	14,980	50,000

c) Financiële gevolgen van extra personeel en andere huishoudelijke uitgaven *(zie punt 7.2 en 7.3)*

in miljoen euro (*tot drie cijfers na de komma)*

	2005	2006	2007	2008	Totaal
Vastleggingen/ betalingen	0,950	0,950	0,950	0,950	3,800

TOTAAL a+b+c	2005	2006	2007	2008	2009 en volg. Jaren	Totaal
Vastleggingen	10,670	11,270	15,930	15,930		53,800
Betalingen	3,170	7,080	12,390	16,800	14,360	53,800

2.4. Verenigbaarheid met de financiële programmering en de financiële vooruitzichten

X Voorstel verenigbaar met de bestaande financiële programmering (7,62 M€ in 2005 en 7,73 M€ in 2006 van begrotingslijn 09 03 03), na de volgende overboekingen van andere begrotingslijnen: 09 03 02 eContent (ex B5 334), 1 miljoen € in 2005 en in 2006; 09 02 Beleid elektronische communicatie (ex B5-302) 1,1 miljoen € in 2005 en 1,6 miljoen € in 2006.

☐ Dit voorstel vereist een herprogrammering van de betrokken rubriek van de financiële vooruitzichten.

☐ Inclusief, in voorkomend geval, een beroep op de bepalingen van het interinstitutioneel akkoord.

Het door de Commissie in november 1997 goedgekeurde oorspronkelijke voorstel voor het actieplan voor een veiliger internet voorzag in een begroting van 30 miljoen euro voor vier jaar, hoewel hiervan slechts 25 miljoen door het Europees Parlement en de Raad is toegewezen. Met de verlenging van het programma voor het tijdvak 2003 - 2004 ging het budget met 13,3 miljoen euro (6,7 miljoen voor 2004) omhoog. Een en ander was gebaseerd op een financieringsaanvraag van de Commissie die, vergeleken met wat toen nodig was, aan de lage kant was. Bepaalde kosten in 2004 konden alleen worden gedekt door de financiering van de ontwikkeling van filtersoftware en -diensten stop te zetten en de bespaarde bedragen naar andere posten over te hevelen.

Voor het tijdvak 2005-2008 worden aanmerkelijk meer middelen aangevraagd dan voordien het geval was; hiervoor bestaan de volgende redenen:

a) de grotere draagwijdte van het programma dat nu ook gericht is op technologische vraagstukken en de manier waarop technologie wordt gebruikt, (met name de spectaculaire toename van het gebruik door minderjarigen), de intensivering van bewustmakingsactiviteiten en de voorspelbare toename van de werkdruk van klachtenlijnen als gevolg van de hoeveelheden in omloop zijnde illegale inhoud en het aantal aangiften;

b) de uitbreiding van de EU van 15 tot 25 lidstaten, zodat voldoende middelen noodzakelijk zijn om nationale knooppunten in de 10 nieuwe lidstaten op te zetten voor het netwerk van meldpunten (Actielijn 1) en het netwerk van bewustmakingsactiviteiten (Actielijn 4), alsook voor de bijkomende behoeften van de twee netwerkcoördinatoren die nodig zijn om een groter aantal knooppunten te coördineren;

c) het programma zal niet alleen betrekking hebben op het internet en andere nieuwe technologieën, zoals mobiele telefoons, maar ook op ongevraagde commerciële email ("spam"). De toevoeging van spam aan het toepassingsgebied van het programma heeft tot gevolg dat de actielijnen 2, 3 en 4 meer gaan kosten.
Het meeste extra geld is nodig voor actie ter coördinatie van de uitwisseling van informatie en beste praktijken over effectieve handhaving van anti-spam-maatregelen en voor steun voor de ontwikkeling van filtertechnologieën in het kader van Actielijn 2: het aanpakken van ongewenste en schadelijke inhoud.

2.5. Financiële gevolgen voor de ontvangsten:

X Geen enkele financiële implicatie (betreft technische aspecten in verband met de tenuitvoerlegging van een maatregel)

3. BEGROTINGSKENMERKEN

Aard van de uitgave		Nieuwe	Deelname EVA	Deelname kandidaat-lidstaten	Rubriek Financiële vooruitz.
Niet verplichte uitgaven	**Gesplitste kredieten**	**NEE**	**JA**	**JA**	**N 3**

4. RECHTSGRONDSLAG

Artikel 153 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap

Beschikking nr. …/…./EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de vaststelling van een communautair meerjarenprogramma ter bevordering van een veiliger gebruik van het internet en nieuwe online-technologieën (*Safer internet plus*) (2005 – 2008).

5. BESCHRIJVING EN MOTIVERING

5.1. Noodzaak van communautaire steunverlening

5.1.1. Nagestreefde doelstellingen en communautaire steun

De algemene doelstelling blijft de bevordering van een veiliger gebruik van het internet, in het bijzonder door kinderen, en het tegengaan van illegale en door de eindgebruiker ongewenste inhoud.

De specifieke doelstellingen zijn:

1) bestrijding van illegale inhoud door de gebruiker, via een netwerk van meldpunten, in de gelegenheid te stellen illegale inhoud aan te geven;

2) het aanpakken van ongewenste en schadelijke inhoud: benchmarking van filterprogrammatuur, coördinatie van de uitwisseling van informatie en beste praktijken inzake de effectieve aanpak van spam, ontwikkeling van doeltreffende filtertechnologieën; aanpassing van bestaande inhoudbeoordelingssystemen teneinde rekening te houden met convergentie;

3) een veiliger omgeving helpen creëren door ondersteuning van een zelfregulerende aanpak (opstellen en toepassen van Europese codes voor goede praktijken voor de industrie) en zorgen voor samenwerking op communautair niveau;

4) de mensen meer bewust maken van een veilig gebruik van het internet door ondersteuning van een Europees netwerk van bewustmakingsactiviteiten.

5.1.2. Maatregelen in connectie met de evaluatie ex ante

Een gedetailleerde evaluatie *ex ante* is uitgevoerd op basis van een aantal inputs, waaronder twee externe evaluaties van het Actieplan 1999-2002[26], de raadpleging van externe belanghebbenden en de informatie waarover de Commissie via de talrijke acties waaraan zij de afgelopen jaren heeft deelgenomen en haar contacten met de voornaamste actoren beschikt.

Uit dit alles blijkt duidelijk dat illegale en schadelijke inhoud en gedragingen op het internet een aanhoudende zorg blijven voor wetgevers, industrie en ouders. Er wordt verwacht dat dit probleem nog zal toenemen, zowel in kwalitatieve (nieuwe technologieën, nieuwe platforms) als in kwantitatieve (hoeveelheid en type inhoud) zin. Het oplopend gebruik van het internet door kinderen resulteert voor die laatsten in steeds grotere voordelen, maar ook in een steeds groter risico van "collateral damage".

De woekering van ongevraagde commerciële e-mail, of 'spam', heeft een punt bereikt waarop grote problemen ontstaan voor de ontwikkeling van de elektronische handel en de informatiemaatschappij.

Wat illegale inhoud en de regelgeving inzake de verspreiding van schadelijke inhoud betreft, is de primaire aansprakelijkheid van inhoudleveranciers nog overwegend een aangelegenheid van het nationaal recht. Er zijn evenwel instrumenten met voorschriften die de lidstaten ten uitvoer moeten leggen. De richtlijn inzake elektronische handel[27] bevat een regeling van belangrijke aspecten van de aansprakelijkheid van als tussenpersoon optredende dienstverleners voor "mere conduit", caching en hosting. De EU heeft de eerste wettelijke maatregelen tegen spam genomen met de vaststelling van een richtlijn betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie[28] welke zal leiden tot een pan-Europees 'verbod op spam' voor individuele personen. In de aanbeveling betreffende de bescherming van minderjarigen en van de menselijke waardigheid[29] worden aanbevelingen gegeven voor de lidstaten, de industrie en de betrokken partijen en de Commissie en worden indicatieve richtsnoeren gegeven voor de bescherming van minderjarigen.

Uit de evaluatie van het *Safer Internet 1999-2002*-programma blijkt dat er bij de geraadpleegden een consensus bestaat dat een regelgevend kader op zich niet volstaat om dit wereldwijde probleem op te lossen. De regulering heeft de ruggensteun nodig van praktische maatregelen om de wetshandhavers te ondersteunen, om de gebruikers instrumenten te geven waarmee ze zichzelf en de kinderen waarvoor zij verantwoordelijkheid dragen kunnen beschermen tegen ongewenste en schadelijke inhoud, om de industrie te stimuleren zelfreguleringsoplossingen te ontwikkelen en om ouders, leraars en kinderen te informeren over de problemen en over de beste manier om die aan te pakken. Gezien de grensoverschrijdende aard van het probleem en de noodzaak van intense internationale samenwerking om het probleem op te lossen, is het wenselijk dat er ook overheidsoptreden op

---

26 COM(2003)591 def., door de Commissie vastgesteld op 10 oktober 2003.

27 Richtlijn 2000/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt (PB L 178 van 17.7.2000, blz. 1).

28 Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie (PB L 201 van 31.7.2002, blz. 37).

29 Zie voetnoot 20.

communautair niveau is, ter aanvulling van wat op nationaal, regionaal en lokaal niveau gebeurt.

Uit het bovenstaande volgen twee operationele conclusies:

- er bestaat een consensus over de noodzaak van communautaire interventie als aanvulling op wat gebeurt op lidstaatniveau;

- de actielijnen voor het voorgestelde programma hebben betrekking op die kwesties waar optreden op EU-niveau het meest geschikt en het doeltreffendst is om tot oplossingen te komen.

Bij de uitwerking van dit voorstel is rekening gehouden met het overleg waarbij de Commissiediensten betrokken waren die verantwoordelijk zijn voor relevante acties, zoals Onderwijs en cultuur, Interne markt en Justitie en binnenlandse zaken.

Het is de bedoeling de impact van het programma op het doelpubliek te maximaliseren door gebruik te maken van networking en het multiplicatoreffect. De gekozen aanpak bouwt voort op de resultaten van het Safer Internet 1999-2004-programma, maar omvat ook nieuwe elementen als reactie op de nieuwe uitdagingen. Deze elementen ondersteunen de acties, die elkaar wederzijds versterken en hun coherentie vergroten, zonder dat hun relevantie voor het doelpubliek daardoor wordt aangetast.

Dit is de aanpak die gekozen is bij de evaluatie *ex ante* en die is vertaald in operationele doelstellingen met betrekking tot goed omschreven actiegebieden en tenuitvoerleggings-instrumenten.

5.1.3. Maatregelen naar aanleiding van de evaluatie ex post

De programma-evaluatie 1999-2002 gaf een positieve beoordeling van de resultaten van het huidige programma voor een veiliger internet. De beoordelaars concludeerden dat het programma in de loop van de eerste vier jaar een aanmerkelijke bijdrage had geleverd, maar dat de complexiteit van het probleem en het grote aantal betrokken partijen het noodzakelijk maken de actie voort te zetten.

De beoordelaars erkenden het positieve effect van het huidige programma, in het bijzonder waar het de bijdrage van het programma tot netwerkvorming betreft en als bron van een overvloed aan informatie over de problemen in verband met een veiliger gebruik van het internet en de oplossingen daarvoor.

Meer specifiek werd het volgende geconcludeerd.

De belanghebbenden zijn het er algemeen over eens dat de oorspronkelijke doelstellingen, prioriteiten en uitvoeringsmiddelen voor de actie nog steeds actueel zijn en dat de actielijnen geschikte mechanismen zijn om de doelstellingen te realiseren.

Op het niveau van de politiek heeft men met het actieplan de ontwikkeling van een veiliger internet een vaste plaats op de agenda van de EU en de lidstaten weten te bezorgen. Erkend moet worden dat de Europese Commissie deze zaken al in een vroeg stadium van de ontwikkeling van het internet met een vooruitziende blik heeft onderkend.

De beoordelaars maken een aantal gedetailleerde aanbevelingen met betrekking tot de actielijnen en hoe die ten uitvoer moeten worden gelegd:

- de focus/doelstellingen uitbreiden tot nieuwe en opkomende communicatietechnologieën die vooral van invloed zullen zijn op het gebruik van het internet door kinderen (b.v. 3G mobiele telefoons);

- de actielijn inzake filter- en kwaliteitsbeoordelingssystemen opnieuw bekijken;

- verder gaan met de oprichting van netwerken van bewustmakingsknooppunten in de lidstaten;

- blijven samenwerken met actoren van buiten de Europese Unie;

- een bredere deelneming van ISP's en andere belanghebbenden in het bedrijfsleven aanmoedigen;

- het programma toespitsten op die terreinen waar het meeste effect kan worden verwacht, d.i. op het Europese/internationale niveau, met gebruikmaking van networking en multiplicatoren.

De Commissie heeft al verschillende van deze bevindingen geïntegreerd in haar voorstellen voor een verlenging van het Safer Internet-actieplan en zal ze toepassen als onderdeel van het werkprogramma 2003-2004. In de uitwerking van het Safer Internet *plus*–programma zijn deze aanbevelingen volledig verwerkt.

5.2. Overwogen acties en regelingen voor begrotingstoewijzingen

Er zijn vier actielijnen gepland:

1) **Bestrijding van illegale inhoud**

2) **Aanpakken van ongewenste en schadelijke inhoud**

3) **Bevordering van een veiliger omgeving**

4) **Bewustmaking**

5.3. Uitvoeringsmethoden

Om kosteneffectiever te kunnen werken zou men contractanten in de categorieën meldpunten en bewustmakingsacties langer (3-4 jaar) financieel moeten steunen dan de in het kader van het huidige Actieplan voor een veiliger internet voorziene 18 maanden tot 2 jaar. Hiertoe moet een eerste contract worden gebaseerd op een open uitnodiging tot het indienen van voorstellen, normaliter voor een periode van 2 jaar, met de mogelijkheid van hernieuwing na evaluatie in het geval van succesvolle projecten, en een bijkomende financiering voor de verlengingsperiode.

De in het voorstel geplande afleveringsmechanismen stemmen grosso modo overeen met de gebruikelijke communautaire benadering van subsidiëring en cofinanciering op basis van een gedetailleerde financieringsaanvraag. Gezien evenwel het feit dat de begrotingstoewijzing voor de maatregelen om het internet tot een veiliger omgeving te maken beperkt is, moeten eenvoudiger contracten voor meldpunten en nationale bewustmakingsknooppunten met een vast begrotingsbedrag mogelijk zijn.

Bepaalde delen zullen volledig voor rekening van de Gemeenschap komen. De financiering zal worden toegewezen nadat de desbetreffende uitnodigingen tot het indienen van voorstellen en aanbestedingen zijn gepubliceerd.

Het programma zal door de Commissie als centrale instantie worden beheerd. De begrotingstoewijzingen voor technische en administratieve bijstand en ondersteuningsuitgaven zijn bedoeld ter dekking van de kosten in verband met studies, vergaderingen van deskundigen, informatie, conferenties en rechtstreeks met de doelstellingen van het programma samenhangende publicaties, plus eventuele andere van overheidstaken losstaande uitgaven voor technische en administratieve bijstand.

6. FINANCIËLE GEVOLGEN

6.1 Totale financiële gevolgen voor Deel B - (over de gehele programmaperiode)

6.1.1. Financiële steunverlening (Vastleggingen)

Vastleggingen in miljoen euro *(tot 3 cijfers na de komma)*

Specificatie	2005	2006	2007	2008	Totaal
Bestrijding van illegale inhoud	3,150	3,150	3,150	3,150	**12,600**
Aanpakken van ongewenste en schadelijke inhoud	0,750	0,750	4,130	4,130	**9,760**
Bevordering van een veiliger omgeving	0,600	1,000	1,000	1,000	**3,600**
Bewustmaking	5,000	5,200	6,450	6,450	**23,100**
TOTAAL	**9,500**	**10,100**	**14,730**	**14,730**	**49,060**

De differentiatie tussen de vier actielijnen is indicatief van aard en geschiedt op basis van de uitsplitsing in Bijlage II van de ontwerp-beschikking van het Europees Parlement en de Raad.

6.1.2. Technische en administratieve bijstand, uitgaven voor ondersteuning en IT (Vastleggingen)

Vastleggingen in miljoen euro *(tot 3 cijfers na de komma)*

	2005	2006	2007	2008	Totaal
Technische en administratieve bijstand (website, redactionele diensten, projectevaluatie, enz.)	0,220	0,230	0,240	0,250	**0,940**
Informatie, publicaties, communicatie					
TOTAAL	0,220	0,230	0,240	0,250	**0,940**

Uitgaven voor de vergaderingen van het programmacomité komen voor rekening van A07031, Uitgaven voor de vergaderingen van belanghebbenden komen voor rekening van A07030 (zie sectie 7).

6.2. Berekening van de kosten per maatregel overwogen in Deel B (over de gehele programmaperiode)

Vastleggingen in miljoen euro *(tot 3 cijfers na de komma)*

Specificatie	Type output (projecten, bestanden)	Aantal outputs gedurende 4 jaar	Gemiddelde kosten per eenheid	Totale kosten (totaal voor 4 jaar)
Bestrijding van illegale inhoud	Meldpunten	25 netwerk-knooppunten	0,092 per jaar	9,200
	Centrale netwerkactiviteiten	1	0,85 per jaar	3,400
	Totaal	**26**		**12,600**
Aanpakken van ongewenste en schadelijke inhoud	Benchmarking en coördinatie van anti-spam-maatregelen, beide projecten die 4 jaar lopen; filteringsprojecten	2 *4-jaar-projecten 10 filterings-projecten	0,4 (per jaar) = 3,2 miljoen 6,56 miljoen	3,200 6,560
	Totaal	4		**9,760**
Bevordering van een veiliger omgeving	Ondersteuningsacties voor zelfregulering, Forum voor een veiliger internet	10	0,360	3,600
	Totaal	**10**		**3,600**
Bewustmaking	Bewustmakingsknooppunten	25	0,197	19,700
	Centrale netwerkactiviteiten	1	0,850	3,400
	Totaal	26		**23,100**
TOTALE KOSTEN				**49,060**

De uitgaven in de eerste twee jaren zijn voornamelijk gericht op het verzekeren van de continuïteit en de consolidatie van de meldpunt- en bewustmakingsnetwerken, waarbij het huidige momentum in stand wordt gehouden en de netwerken worden uitgebreid tot alle lidstaten, en tegelijk nieuwe acties te lanceren inzake spam en zelfregulering. Die netwerken zullen in de loop van de komende jaren zowel kwalitatief als kwantitatief een steeds grotere werklast krijgen en zullen dus permanent moeten worden ondersteund. De doelstellingen van beide netwerken zijn onderling sterk verschillend: meldpunten zijn speciale centra waar illegale inhoud kan worden gerapporteerd, terwijl de bewustmakingsknooppunten tot taak hebben een veilig gebruik van het internet en van de nieuwe mobiele netwerken bij kinderen, leraars en ouders te bevorderen. Hun werkzaamheden liggen op een fundamenteel verschillend niveau en er wordt dan ook verwacht dat de twee taken in de lidstaten door afzonderlijke organisaties zullen worden uitgevoerd. Dit zal ook het geval zijn voor de coördinatieknooppunten, waarvoor verschillende organisaties verantwoordelijk zullen zijn, die goede praktijken en de uitwisseling van informatie zullen bevorderen tussen de leden van de verschillende netwerken, op hun respectieve activiteitsgebieden, zoals gedetailleerd in bijlage 1 van het programmavoorstel. De steun voor beide netwerken, zoals hierboven gedetailleerd, wordt gegeven op cofinancieringsbasis (steun aan "projecten").

In het programma is de mogelijkheid open gelaten dat er, met het akkoord van het programmacomité, acties worden ondersteund in derde landen. Deze optie kan belangrijk zijn voor een eventuele, maar zeker beperkte, steun voor meldpunten in derde landen waar het overgrote deel van de illegale en schadelijke inhoud gehost is.

Met het oog op de tweede doelstelling "aanpakken van ongevraagde en schadelijke inhoud" zal het programma acties inzake benchmarking van filterproducten ondersteunen en de uitwisseling van beste praktijken betreffende de effectieve handhaving van de anti-spam-maatregelen coördineren en vergemakkelijken. In de loop van het tweede deel van het

programma zal steun worden verleend aan de ontwikkeling van filtertechnologieën en aan maatregelen om een keurmerk te geven aan inhoud en sites.

De ieder jaar beoogde outputs zijn berekend op basis van onderstaande algehele spreiding van het programmabudget:

Bestrijding van illegale inhoud 23 - 28 %

Aanpakken van ongewenste en schadelijke inhoud 16 - 23%

Bevordering van een veiliger omgeving 5 – 9%

Bewustmaking 43-50 %

7. GEVOLGEN VOOR PERSONEELSBESTAND EN ADMINISTRATIEVE UITGAVEN

7.1. Gevolgen voor het personeelsbestand

Type post		Personeel toe te wijzen aan het beheer van de actie met gebruikmaking van bestaande en/of bijkomende middelen		Totaal	Beschrijving van de uit de actie voortvloeiende taken
		Aantal vaste posten	Aantal tijdelijke posten		
Vaste ambtenaren of tijdelijk personeel	A	4		4	Programmabeheer (uitnodiging tot het indienen van voorstellen, werkprogramma, comité-procedures) projectbeheer, kostencontrole
	B	1		1	
	C	2		2	
Ander personeel			1 END[30]	1	Technische bijstand voor projecten
Totaal		7	1	8	

Geen extra personeel – personeelsbehoeften te vervullen via interne mobiliteit

[30] Verwachte bijdrage van de EVA in termen van personeel.

7.2. Algemene gevolgen voor de personele kosten

Type personeel	Bedrag in euro	Berekeningsmethode
Ambtenaren Tijdelijk personeel	756 000 van de EVA (zie voetnoot 24)	7 x 108 000
Totaal	756 000	

7.3. Andere huishoudelijke uitgaven in verband met de actie

Begrotingsonderdeel (nummer en benaming)	Bedrag in euro	Berekeningsmethode (jaarlijkse uitgaven)
Globale toewijzing (Titel A7)		
A0701 – Dienstreizen	14 000	20 dienstreizen per jaar x 700 binnen EU
A07040 – Conferenties	100 000	…
A07031 – Verplicht te raadplegen comités	40 000	2 jaarlijkse vergaderingen x 1 deelnemer x 25 lidstaten x 800
A07030 – Niet-verplicht te raadplegen comités	40 000	2 jaarlijkse vergaderingen met belanghebbenden (20 deelnemers x 1000 per vergadering)
Informatiesystemen (A-5001/A-4300)	-	-
Andere uitgaven - Deel A (specificeren)	-	-
Totaal	**194 000**	

De bedragen betreffen de totale uitgaven over twaalf maanden.

De behoeften aan personele en administratieve middelen zullen worden vervuld binnen de begrotingstoewijzing ten behoeve van het beherende DG in het kader van de jaarlijkse toewijzingsprocedure.

8. FOLLOW-UP EN EVALUATIE

8.1. Follow-up-systeem

De uitvoering van het programma, inclusief het toezicht hierop, is in handen van ambtenaren van de Commissie. Voor het lopende toezicht op de implementatie van het programma zal men zich baseren op de rechtstreeks van de begunstigden ontvangen informatie, welke zal bestaan in tussentijdse en definitieve activiteitenverslagen en financiële rapporten, met inbegrip van de bij het selectieproces vastgestelde criteria voor prestatie-indicatoren.

Om te verzekeren dat de uitvoering van het programma aan hoge kwaliteitsvereisten voldoet, zullen op gezette tijden bezoeken aan de projecten worden gebracht, en zal ten aanzien van de activiteiten van de deelnemers aan het programma om regelmatige feedback worden gevraagd.

Alle projecten en acties zullen een ingebouwde evaluatiecomponent hebben, of zullen voorzien in een beoordeling door externe deskundigen of door interne bronnen, en bevatten prestatie-indicatoren en richtsnoeren voor follow-up.

In het geval van eenmalige projecten, zoals seminars en conferenties, zal worden gezorgd voor monitoring ter plaatse, en zal er extern een diepte-evaluatie worden uitgevoerd aan de hand van steekproeven en/of op basis van risicofactoren.

8.2. Planning en tijdschema voor de evaluatie

Een tussentijdse evaluatie zal plaatsvinden op het einde van het tweede jaar van het programma. Aan het eind van het programma zal een evaluatie *ex post* worden verricht die vooral op de impact van de actie zal zijn gericht.

Met het oog op de evaluatie worden de volgende indicatoren gehanteerd:

Algemene doelstellingen	**Indicatoren**
❑ Bevordering van een veiliger gebruik van het internet, met name voor kinderen, en tegengaan van voor de eindgebruiker ongewenste inhoud	- Kwantitatieve/kwalitatieve gegevens betreffende acties, verslagen en andere resultaten van deze actielijnen - Kwantitatieve/kwalitatieve gegevens betreffende het beeld dat de deelnemers hebben van het effect van het programma;
Operationele doelstellingen	**Indicatoren**
1. Bestrijding van illegale inhoud	- Kwantitatieve/kwalitatieve gegevens over doeltreffendheid en zichtbaarheid van meldpunten
2. Aanpakken van ongewenste en schadelijke inhoud	- Niveau van de informatie over beschikbare technologie - Aantal en draagwijdte van de initiatieven t.a.v. filtersoftware, inhoudbeoordeling en site-keurmerken op Europees niveau

3. Bevordering van een veiliger omgeving	- Aantal en draagwijdte van zelfregulerende initiatieven op Europees niveau
4. Intensivering van samenwerking en bewustmaking	- Niveau van de kennis omtrent een veiliger gebruik van nieuwe media onder kinderen en ouders - Draagwijdte van de bewustmakingsactiviteiten, aantal opgeleide leerkrachten/opleiders

9. FRAUDEBESTRIJDINGSMAATREGELEN

Financieringsbesluiten en tussen de Commissie en de begunstigden gesloten contracten voorzien in de mogelijkheid van controles *ter plaatse* door de Commissie en de Rekenkamer bij de begunstigden van een communautaire subsidie, alsmede in de mogelijkheid om gedurende vijf jaar na het einde van de contractperiode bewijsstukken te verlangen van alle uitgaven in het kader van deze contracten, overeenkomsten en juridische verbintenissen. Waar dit nodig wordt geacht, zullen audits ter plaatse worden uitgevoerd.

De begunstigden moeten een verklaring en een financieel verslag overleggen, die op inhoud en subsidiabiliteit zullen worden getoetst aan het doel van de communautaire financiering, rekening houdende met de contractuele verplichtingen en de beginselen van zuinigheid en goed financieel beheer.

Bij de financiële overeenkomsten wordt informatie van administratieve en financiële aard gevoegd. Deze informatie is met name bedoeld om de voor steun in aanmerking komende uitgaven uit hoofde van deze overeenkomsten nader te omschrijven. In voorkomend geval wordt de communautaire bijdrage aan de financiering beperkt tot bepaalde reële, herkenbare en in de boekhouding van de begunstigde controleerbare kosten om de controle en de audit (alsmede de evaluatie tijdens de selectie) van de gesubsidieerde projecten te vergemakkelijken.

Wat overheidsopdrachten betreft, mag de Commissie, zoals bepaald in het Financieel Reglement (art. 93-96), administratieve of financiële sancties opleggen aan kandidaten of inschrijvers die onder een van de genoemde uitsluitingsgronden vallen.